Ч. 81. (10.757). Львів, середа 14. квітня 1926. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem Рік XLIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10, II. пов. Конто почт. шек. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Год. Редактор приймає від 11—1-ї год. пополудни. Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·50 зл. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 750 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися по Адміністрації. Ціна зайного примірника 20 сот.

Чи Ви памятаєте, що склади „Народної Торговлі" продають на свята дріжджі, муку, вина і инші споживчі товари? 1497 a 5—5

В переломовій хвилі.

Промова голови Українського Нац.-Дем. Обєднання д-ра Дм. Левицького на великому вічу у Львові 11 квітня 1926.

Шановна Громадо!

Бажаючи устійнити положення українського народу під теперішню пору, слід підмітити ті фактичні дані національного життя, які заістнували й витворилися в недавньому минулому, слід засувати його психічний стан і ті зовнішні обставини, які склались на його теперішнє положення.

Багато людей, головно старшої генерації, жаліють за тими часами, пережитими під Австрією. Жаліють тому, бо мають на приміті тільки ясні сторінки нашого національного життя з тих часів, а не хочуть або не можуть бачити тих темних, тяжких, що відємно впливали на психіку українського народу, що у великій мірі зупиняли наш лет до найвищого ідеалу народу в хвилі, коли для його здійснення прийшов відповідний, слушний час.

Австрія не була, як Німеччина, Франція чи Англія — державою одного народу; вона була державою народів і то народів відповідно сильних, як Німці, Чехи і Поляки. Ті народи в свойому власному інтересі змусили династію до надання такої конституції і такого устрою, який вповні заспокоював би потреби поодиноких народів. І коли в 48. році в цілій Европі піднялась революційна стихія, коли піднявся дух національного відродження і коли під впливом тієї стихії пробудився і український нарід в межах Австрії, то почав будувати своє національно-культурне життя. Невсипущою працею десяток літ кладе він також основи своєї національної культури. Повстають сотні і тисячі українських народніх шкіл, з великою самопосвятою в безвпинній боротьбі здобуває собі нарід що кілька літ одну середню школу, або одну катедру у львівському університеті, поглиблюється національна свідомість, зростають культурно-освітні установи, майже в кожному селі повстають читальні „Просвіти", „Соколи", „Січи", „Рідна Школа" засновує середні і фахові школи добровільними пожертвами найширших мас, за допомогою матеріяльною і моральною Великої України повстає видимий знак завершення нашої культурни, наша Академія Наук, „Наукове Тов. ім. Шевченка". Також і на економічному полі кладемо тривкі основи нашого національного життя. Повстають фінансові і господарські кооперативи, фінансові і кредитові інституції, котрі при допомозі державних кредитів майже вповні забезпечують кредитові потреби нашого народу.

Із, на жаль, в тих часах ми так здивилися в одну сторінку нашого життя, в його культурне й економічне відродження, що частинно ми спустили були з ока найкращу мету народу — його політичне відродження. Всі наші сили ми виснажували на це, щоби здобути одну гімназію, ввести в життя один язиковий розпорядок, здобути одну банкову концесію і аже не стало нам сил на це, щоби плекати свобідного духа народу, гартувати волю до великих діл і змагати до найвищого ідеалу народу, до політичної волі. Єдиний діяч, що безнастанно взивав народ до боротьби за волю, що кликав його до побіди, що впевнював про певний її висвід, — як не нині, то завтра, що твердив: „Нині вчися побіджати, завтра певно побідиш" — це Іван Франко. Та — на жаль — десятками літ формована в иншому напрямку психіка народу була мало чутка на його слова, бо вона була пройнята не політичними змаганнями, тільки культурно-економічними. В політичному житті у нас була деяка безпрограмовість, безпринціпність, вітсутність великих ідеалів, самостійно продуманих реальних змагань. Ні одна галицька політична партія не виставила домагання політичної волі народу, яко головного, єдиного і простолінійного нашого політичного змагання. Ми виставляли постулят поділу Галичини, від якого мало що собі обіцювано, в якого здійснення мало хто вірив і за який в дійсности не ведено систематичної боротьби. Галицьку Україну ми назвали шумно „Піємонтом України" з горда дивились на день нашого народу, на Наддніпрянську Україну, її ми мало знали і мало старалися пізнати. Багато наших навіть найвизначніших діячів ніколи там не були, не знали життя-буття Наддніпрянщини, не орієнтувалися докладно в змаганнях Вел. України, хоч в дійсности еманципаційний підйом народу під політичним оглядом вже тоді стояв там значно вище, як у нас. Ба—що більше—ми не навязали навіть тісніших взаємин з буковинськими Українцями, не згадуючи вже Закарпатських Українців, де панувала тьма кромішня. Наш Піємонт не освічував їх своїм промінням, лишив їх без ніякого дороговказу. Ця замкнутість Галичини, ця — частинно відсутність, а частинно нескоординованість відбилася в рішаючій хвилі фатально на психіці народу. Силою обставин стали ми для Австрії „Тирольцями Сходу", що при кожній нагоді, на кожному кроці виявляють свою вірнопідданість, льояльність цісареві і габсбурській державі, тому цісареві і тій державі, що свідомо віддали нас на поталу сильнійших народів. При всіх важніших подіях еманципаційного характеру, при всіх виборах, тоді — як ллється неповинна кров нашого народу — чиго на університеті, чи підчас виборів, — ми вміємо тільки їхати зі скаргами до цісаря, що депутацію народу збуває махом руки „Adieu meine Herren". А наші заступники в австрійському парляменті голосують далі за буджетом, голосують за рекрутом, за збільшенням багнетів, що пробивали груди нашого селянина. З парляментарної і соймової трибуни ми чули жалі, нарікання, прохання, одначе не чуємо твердих домагань, не чуємо бунту за нанесені обиди, бачимо скований, а не свобідний, вольний дух народу.

В такому психічному стані застав нас 1914 рік. Ми без ніяких вагань, без ніяких застережень стали на боці Австрії, в обороні тих національних здобутків, в які вложили ми стільки праці, стільки жарів. Понад 4 роки велася світова війна на нашій землі. Коштувала вона нас море крови, сотні тисяч синів українського народу поклали голови за чужу справу, десятки і сотні тисяч калік, вдів і сиріт кається до нинішнього дня. Армії, що тратували нашу землю, мінялися як в калейдоскопі. Переходили Німці, Мадяри, Москалі, Турки, вішали народ, палили села, грабували, нищили матеріяльний і культурний добуток нашого народу. Але в так страшних муках, в болях і терпіннях почала змінюватися психіка українського народу. Наші — так сказатиб — низи побачили, що людське життя для пануючих „ні копійки не стоїть", що людське тіло — це для них найдешевше мясо. Вони побачили, що не за їх долю йде боротьба, побачили, що Чехи, яким в Австрії значно краще жилося, як нам, цілими полками переходять від тієї Австрії до ворога, щоби тим способом здобути собі свою волю, вони побачили вкінці, що під натиском народнього гніву валяться стари божки, що хитаються престоли, що на сході знимається буря, що над Дніпром встає ясна зоря народоправства, встає воля народу, встає суверенна незалежна Українська Держава. Вони бачать, як навантажені столітними кривдами втікають духи, земельна земля переходить в руки правного власника-селянина, як втікають ті фабриканти і промисловці, що викликують ту війну, а застати праці переходять в руки працюючих. І під впливом тих подій змінюється психіка народу. Народні маси приходять до переконання, що послухом і рабством не здобудуть собі кращої долі, що тільки до сильних належить світ.

Так нас застав жовтень 1918 р. місяць розвалу Австрії. Розвалилася Австрія і в руках кожного народу лишилася його власна доля. Застаріла психіка та нерішуча постава політичного проводу не повела нас відразу до зєдинення з Вел. Україною. Наші тодішні керманичі бажали будувати свій власний „Піємонт". В довірі до теза Вільсона покладаючись великим принціпам права про самоозначення, невеличка горстка студентсько-військової молоді перенала в свої руки 1. листопада 1918 року владу на території Східної Галичини. Нарід вперше побачив ясну мету і став горнутись під визвольні прапори, почав ставати в лави до боротьби за свою політичну волю. Та тут ми зараз побачили нашу недідготованість. Ми служили вірно Австрії і забули за себе. Ми не мали ні амуніції, ні одежи, ні хартів, ні навіть ліків. Під напором виеквіпованих Францією до боротьби з большевиками польських збройних сил ми крок за кроком мусимо уступати з нашої землі. І знов щедро ллється наша кров, знов гинуть сотні і тисячі найкращих синів нашого народу, знов палають села, знов нищиться матеріяльний і моральний добуток нашого народу, наступає руїна.

Вінець: чотирокутник смерти в Камінці, де гинуть від страшних пошестей без ніякої оліки ті, що їх минули кулі. А хто остав в живих, заповнює табори і тюрми або йде коротати своє життя на еміграції. Ще одна, тим разом польсько-большевицька війна на нашій території — і ми враз з Волинню, Холмщиною, Поліссям і Підляшшям опинились в межах польської держави, знищені матеріяльно, зруйновані культурно, позбавлені багатьох провідників, з найважнішою і найбільшою втратою погибшої ідейної молоді, тої найкращої надії кожного народу, та за те в значній мірі змінені зміною психіки нашого народу, нерозцінною вартостей.

Нещастя не ходить одинцем, воно любить іти в парі. Одночасно з нашою національно-політичною катастрофою втратила і Наддніпрянська Україна свою самостійність. Під напором в переважаючій частині чужих сил мусіла Вел. Україна увійти в федеративний звязок формально з иншими радянськими республиками, що повстали на руїнах царської Росії, а фактично з російською рад. республикою.

Як по кожнім великім зливі, великім і невдалім пориві народу, так і в нас запанувала на деякий час апатія і зневіра, напружені до найвищого ступня нерви народу охляли і то тим більше, що прийшло время люте, час, в якому кожний мусів дбати про свою особисту безпеку, про свої

Red. czas. „Dło" Nr. 166/26. W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej i sąd okręgowy katny jak trybunał prasowy we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury Państwowej, że treść czasopisma „Dło" Nr. 77 (10754) z dnia 9. kwietnia 1926 roku pod tytułem: 1) „Plebiscytowi pidsumky" od słów: Nadijemoshu... do końca tego artykułu. 2) a) na stronie drugiej u góry nad kolumną 1-szą ciąg tytułu artykułu dalej z tego artykułu a stąpy a) od początku artykułu do słów: U kraiuki towarystwa, c) między słowami: Iaky... a słowami: Ternopilske, d) między słowami: demagogiju i t. y... a słowami: Nema ni, e) między słowami: tiky szkoły... a słowami: Nema bo, f) od słów: Tut, przymajmczy... do końca tego artykułu zawiera ad 1) a częściowo zbrodni z § 65 a) u. k. ad 2) od a) do f) znamiona zbrodni z § 65 a) u. k. uznał dokonaną w dniu 8/4 1925 Konfiskatę za naprawomocną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 pk. nakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, aby oznaczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 11. XII. 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 i. j. zasądzenie za przestępstwo na grzywnę do 400 zł. — Lwów dnia 9. kwietnia 1926.

Hawel.

Дописи.

Коломия. (*Нужда.* — *Хлібодар.* — *„Просвіта" й „Покутський Союз".* — *Шевченківський концерт.* — *Нагала на „Жіночу Долю".* — *Українські вивіски.* — *Політичні партії.* — *Нар. Дім.* — *Жіночий Кружок.* — *Відвідин.*)

На покутському Підгірю нужда. Нема грошей, бракує всього! Як би були де заробити, нужденне населення пішло би. Рамком ідуть кущиками Коломиї хлопці, дівчата і старші та шукають роботи: копати то що. Давніше цього не було. В теперішні дні вже Підгірю з Коломиї сотнями для хуходи, бо наші забракло. Маленький сніночок житньої соломи 20 до 25 сот.! А дрова всюди нема. Хто пр. від Печеніжина їде 2 кільки до Коломиї на торг, мусить заплатити: за совіцьку рогатку 40 сот. (з обі сторони), за віст в Коломиї 40 сот. (з обі сторони), за нито за мостом 20 сот. (з один бік) і за „пляцове" 50 сот. отже відразу 1'50 зол.!

А одначе, не вважаючи на окончену нужду, бачимо серед селянства в Коломийщині й сусідніх повітів вовни сумні слова надежить прим. уживання селянами польської мови) також незвичайно відрадні явища. Селянство інтересується жваво всіми проявами нашого життя і само бореться до праці, творчи кооперативи, читальні і хори, дбаючи театральні вистави та будуючи Народні Доми. Те все тут відрадніше, що селянство бере само ініціятиву в руки, бо інтелігенція держиться довкола осторонь. Доказів на се немало. Так прим. всіми польськими часописами широко розрекламоване, хлібодарське віче відбулося справді 30. м. м. в Коломиї, але всіх учасників разом з аранжерами і їх невідступними опікунами було не більше 50.

За те на загальних зборах колемийської філії „Просвіти" було майже 200 делегатів читалень „Просвіти", а на загальних зборах „Покутського Союзу" було майже 100 членів, хоч це був будний день. На шкоді і колом. філія „Просвіти" і „Покутський Союз" найшлися в руках енергійних людей, тому є надія, що ці т-ва будуть гарно розвиватися. В „Покутському Союзі" по бл. п. З. Скварковім директором п. Пашкевич, якому не лише вдалося розвинути Союз, але також зискати собі довіря всіх. А як тяжко нашим фінансовим інституціям жити — се всі знаємо.

Дня 7. ц. м. удалила філія „Просвіти" в Коломиї популярний концерт в 65. роковини смерти Т. Шевченка. Цей концерт дякуючи з одної сторони своїми прегарно виконаними продукціями, а з другої сторони майже цілковитою відсутністю коломийської інтелігенції (з священиків був лише парох Дебеславець о. Вергун, з професорів 5, з лікарів ані один, з радників 5 і т. д.). І промова і хори читалень „Просвіти" з Ковалівки і Печеніжина та хор „Колом. Бояна" і теорове сольо п. Сірка і декламація панни Михайлюківної і дует двох селян і сценічний образок („Юрко Огієнко" Левченка) були дуже гарні. Дивували всіх селянські хори з Ковалівки і Печеніжина: голоси добрі, чисті, виконання поправне; оба діріґенти — селяне. Сценічний образок прикував усіх. Юрка Огієнка, що з далекої Сибірі летить на Україну, бо там повстала Українська Держава, розуміли всі.

Тут, як і всюди напирають на нас з всіх боків. Ізза нашої інерції наші приятелі вже чіпаються й за таке, що дивно робиться, як се можливе. Пр. вшехпольська „Gazeta Kołomyjska" в одному з останніх чисел нападає на редакторку „Жіночої Долі" п. Кисілевську за те, що в „Жіночій Долі" не пишеться про — Поляків! Чув хто таке? „Gaz. Kol." додає при тому, що п. Кисілевська — żona polskiego żołnierka!" Чи може бути більше хуліганство? Це вже справді божевілля. В тому самому числі „Gaz. Kol." кличе поміщу, щоб усунула на Нар. Домі вивіски в українській мові. Це останнє українське громадянство Коломиї повинно собі затямити й постаратися, щоб колом. купці мали крім польських вивісок і українські. Між ними є такі, що доробляють і ще доробляються головно на Українцях місту. А з усіх сіднього галицьких міст Коломия має найменше українських вивісок! Спосіб на українські вивіски є, лиш треба памятати, що таке народня честь.

Відрадним фактом є це, що й на Покутті зачинають деякі давні політичні партії організуватися. Одного не повинні наші політ. партії забувати: що сила партії головно в характерних одиницях і провідниках. Де є партії, там мусить бути між ними напруження, а навіть боротьба, не приводне. Однак провідники партій повинні памятати, що є справи, які обходять загал, що отже в тих справах повинні всі партії йти разом, коли не має наступити наше цілковите розбитя. До таких справ належать всі справи шкільні, просвітні, господарські, а навіть релігійні (отже державні школи, „Просвіта", „Рідна Школа", „Пок. Союз", „Сільський Господар", кооперативи, релігійна боротьба між громадянами). Хто цього не хоче розуміти, не повинен проводити.

При всякій роботі могло би бути дуже помічним жіноцтво, яке зачало так гарно організуватися. Дня 11. ц. м. скликав колом. Жіночий Кружок, як член Союзу Українок хочету в справі організації жіноцтва по селах. На анкету прибула делегатка зі Львова, делегатки з сусідніх повітів і багато жінок з сіл. Дійсно: треба подивляти чесніє Жіночого Кружка, що в такім короткім часі і серед таких тяжких обставин України інтересувати сільське жіноцтво такими справами, як організація, Рідна Школа, Просвіта, кооперативи. Але праці Жіночого Кружка не легка. По селах тепер шиється рекламацією, а наше духовенство, що ще перед війною йшло на зустріч усякій корисній праці на селі, на жаль, не піддержує праці Жіночого Кружка. Так говорили з жалем і члени Жіночого Кружка і селянки з повіту.

З усього видно, що наша інтелігенція, і світська і духовна, набуть забула, що крім фахових обовязків є ще й інші обовязки, яких не треба забувати. Доказом цього — крім вище сказаного — можуть бути хочби й виклади, уважувані кругом Українського ПТ. На тих викладах видно мало наших людей. На дуже цікавім рефераті „Про атому", що його прочитав п. Зелик, крім учителів, учениць і кількох академіків не було ані одної старшої особи, ані одної матери, ані одного учителя. Це вже просто сором. Годі зрозуміти, чому саме в Коломиї таке діється!

З життя товариств.

Товариство ім. Антона Могильницького в Богородчанах.

Дня 8. квітня ц. р. відбулися в Богородчанах установчі збори Товариства ім. Антона Могильницького. Після Служби Божої, яку відправив в асисті 3 священиків о. Конст. Білинський, в театральній салі філії „Просвіти" зібрався цвіт Богородчанщини й Солотвинщини: світська та духовна інтелігенція, селяне й міщане.

Збори отворив о. П. Городецький з Ліховець. Предсідником вибрано о. дек. В. Грицем. Секретарювали п. К. Полюк. Реферат про життя і творчість Могильницького виголосив п. М. Струтинський зі Львова.

Найбільші завдання Товариства: впорядкування могили поета в Яблониці й заходи в справі перенятя опіки над Скитом Манявським.

Членську вкладку Товариства визначено: для богатших 1 зол., для бідніших 20 сот. місячно.

Головою Товариства вибрано о. П. Городецького, заступником голови д-ра Ол. Чорненка з Солотвини. До Виділу вийшли: о. Лазорків, о. Кейван, Ю. Мікулин, рад. Кордасевич, о. Білинський. Заступники: нот. Лінковський, п. Полюк, п. Ілько Проць. Контрольна Комісія: судія О. Гординський, о. Чубатий і о. Косевич.

Всячина.

Світовий плягіят. У старині літературної творчости важко інколи означити межі оригінальности, коли письменник користується чужим сюжетом. Скількість книжок на світі зростає так швидко, що здається, нема нічого лекшого для людини, що хоче зажити лаврів письменника, як навчитись якоїсь екзотичної мови і з неї черпати повними пригорщами сюжети для своїх творів. Великі письменники, які не дивались заходу щодо браку оригінальности, позичали теми навіть з відомих менших письменників, перетворюючи їх невдатні твори на архітвори. Так було нпр. зі Шекспіром. Та в сучасній добі нерідко трапляються випадки майже одночасного написання двох творів, споріднених між собою, хоча собі не відомих. Ще частіше, як це буває в ефимерній белетристичній літературі, якою ніхто не журиться, малі автори, що працюють на хліб насущний, окрадають себе взаємно і навіть не знають про це. Та коли трапиться так, що якийсь письменник здобуває славу або гроші, покорастувавшись чужою ідеєю, стичається метушня... Таку сенсацію має нині літературний світ з приводу відомого у всьому світі твору „Тарзан посеред малп", Англійця Едгарда Барровса. „Тарзан" перекладений нині майже на всі мови і спопуляризований кіном. Продовжник славного Кіплінґівського „Мауглі" став героєм вулиці та сальонів. Автор „Тарзана" придбав одночасно і славу і гроші. Аж тут паде важке обвинувачення: Барровс є звичайним плягіятором. Цю рекламацію робить паризький кореспондент російського „Сегодня" В. Струйський. І вказує на джерело плягіяту, повість французького забутого малого письменника Робіда п. з. „Пригоди капітана Сатурнена Фенандуль". Робіда жив у Парижі 25 літ тому і був уродженим богемістом, який нехтував грошем і славою. Він вдоволився слухачами, які збиралися довкола його кавяного столика і слухали, за чаркою абсенту, його недукованих творів. Лише раз удалось йому найти накладчика і у світ вийшов згаданий твір. Російський письменник передає точний зміст „Пригод капітана Фенандуля" і заохочує критику перевірити його з „Тарзаном". Англійський новістяр змінив прізвища дієвих осіб, час, додав кілька розділів, але майже дослівно переклав жистельний опис боротьби чоловіка з горилами. І за цьому заробив кілька мілюнів. Усе щастя англійського плягіятора в тім, що його повість підійшла більше під настрій сучасного споживчого: потреба екзотичних сюжетів зробила більше, як усе ґеніяльність першого творця найчистої історії, Робіда. Вся французька преса атакує не лише сильно англійського популярного автора, негабітуючи забутого французького богеміста. За те Англійці вже води в рот набрали.

Авторські права. У Парижі скінчились два цікаві процеси, один на тему авторських прав, другий зобовязань артистів. У першім виступав відомий французький міліонер Генрі Ротшільд, який є одночасно драматичним письменником, проти директорів театру, відомої артистки Корі Лінперсері і відомого письменника Верне?. Пані Лінперсері прийняла рукопис пієси Ротшільда, підписавши з ним контракт щодо її вистави, до означеного речинця. Ротшільд виступав з пієсою під псевдонімом „Паскаля". Речинець минув, пієса не появилась. Директорка театру хотіла, щоби Ротшільд поклав своє дійсне прізвище сподіючись, що воно стане тисячі людей, більше як сама пієса, зрештою талановито написана. Тимчасом пані Лінперсері продала свій театр Верне?ві разом з усіма підписаними контрактами. Кожи і цей не виставив пієси. Ротшільд позвав їх до суду за відшкодування і виграв процес. — У другім процесі дирекція великого цирку підала на суд відомих кльовнів трьох братів Фрателлі. Вони були зангажовані в цирку Медрано, аж нараз заявили, що переходять до иншого „Зимового цирку", який дає їм потрійну гажу. Директор Медрано подав їх у суд. Кльовни устами одного з найбільших адвокатів боронились тим, що тілько один з них підписав контракт і то як неграмотний і необзнайомлений з французькою мовою поклав кілька записів підпису. Одначе директор цирку доказав свідками устну умову щодо їх зобовязання залишитись у нього до кінця року і три акробати мусіли заплатити 110.000 франків відшкодування.

ОПОВІСТКИ.

Курс Модиярства й ручних робіт устроює „Союз Українок" у Львові. Курс починається 15.IV. ц. р. і буде тревати до 30.VI. ц. р. в пополудневих годинах. Оплата тільки. Зголошуватися до „Союзу Українок" при вул. Рутовського 22. І пов. між 10—12 передпол., де уділяється близші інформації. — Головний Виділ „Союзу Українок". 1531 3—3

Дрібні оголошення.

ВДОВА, емеритка пошукує посади до заряду домом в місті або на провінції у священика. Зголошення під К. Левкович Белз. 1559 2—2

КАНЦЕЛЯРІЮ, добре заведену, в повітовім місті, близько більшого окружного міста, відступить на догідних умовах адвокат, що оспосається задля родинних причин. Гарне помешкання з урядженням, з огородом до обняття по договору. Зголошення приймає з чемности адвокат д-р М. Реннер, Львів, площа Краківська ч. 10. 1547 3—3

ПРОДАМ дімок пять хвиль від трамваю за ціну 600 долярів. Зголошення до „Ліда" під „Долярн". 1566 1—3

НАЙВИДАТНІЙШІ насіння, як пастевні бурваки, льодерну траву, яриці і цвіти закордонні і краєві, сербську цибулю, по найдешевших цінах можна набути у великій торговлі насіння Якова Кофлера Заліщики. 1563 1—1

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Рік основання 1887.

НАЙЛІПШІ ГОДИННИКИ — — — — — — — НАЙГАРНІЩУ БІЖУТЕРІЮ

купуйте тільки у **І. Зельтенрайха,**

1419 **Львів, Марійська площа 5.** 13-15

ВАННИ тревалі шинкові зол. 20, дешеві гірші по зол. 40,

1462 поручає фірма ванн 3—10

Адальберта Заяця

Львів, Оссолінських 14. Тел. 49—31.

Покутська Спілка Молочарська

С-на з обм. пор. у Надвірній.

Виробляє і достарчає гуртом і детайльно масло (на швайцарській культурі) кілька родів сирів, бриндзі та доставляє залізницею сіяка молоко. Стала достава по догідним цінам. Купує кожду кількість будь-яку найрадше від доставців за контрактом. 1568 1—1

ЦЕРКОВНІ ЦВІТИ

поручає на свята

Стефанія Погорецька

в Стрию біля „Народного Дому".

Цвіти в подобі тревалі і гарно уложені. Кетуці до свічок менші 6 зол. пара, середні 8 зол. пара, великі 10 зол. пара. Букети стоячі на престоли, менші 30 зол. пара, середні, високі 75 зол. коштують 5 зол. пара і великі 70 зол. пара. Гірлянди на образи: вузка 8 зол. і широка 10 зол. за метер 1—1

1562

Як готівки нема — на сплату!

Рада Т-ва „Просвіта"

прикає шин бувшого співробітника Бюра Правних Порад при Берестейській „Просвіті" п. Омеляна Козія, що самовільно залишив працю в Бюрі, найдальше до 20. квітня здати Раді Товариства справоздання зі стану непозалагоджених клієнтських справ, що проводилися через Бюро, а рівнож подати розрахунок з грошевих сум Бюра. Одночасно з цим Рада Т-ва подає до загального відома, що п. Омелян Козій не є більше співробітником Бюра Правних Порад при „Просвіті". — Инші часописи просяться о передрук цього оголошення. 1565 1—1

Подяка.

Прибиті тяжким горем по втраті найдорожшого Мужа і Батька пок. Йосифа Тисовецького, складаємо отцю дорогою як найсердечнішу подяку Вп. д-р Вол. Яновичеві за щиру і сповну ошку, якою окружав Покійного в часі Його недуги аж до останньої хвилини Його життя. Опісля дякуємо Вп. Духовенству а саме: о. Сов. проф. Порайкові, о. А. Левицькому, парохові Виноградів і о. В. Жарісові за ласкавий прояв у похоронах, а о. канон. Е. Бінькевичеві, парохові Камінної за відправлення Служби Божої і Панахиди. Світлій Дирекції Нар. Торговлі у Львові за вказки спасіння для різні і звеличання памяти Покійного через участь у похоронах делеґата Вп. П. Інжеміра дир. Ю. Павлюковського. Останньому і Вп. Ф. Жаровському, дир. Української Книгарні дякуємо щиро за теплі пращальні промови. Вп. Ф. Іванцеві, дир. Народної Торговлі в Станиславові як і п. Жаровському, за труди і заходи коло звеличання похоронів. Персоналом Народної Торговлі, котрий по сходженню труда ще дві ночі провів при тілі Покійного, даючи тим доказ свойого пращання. Союзові Кооператив за труд і посвату. Так само складаємо теплі слова подяки Вп. М. Тимчиці, упр. школи з Камінки, що з нагоди посвати подав нам помочну руку в нашому горю. На конець дякуємо всім Рідні, Приятелям і Знайомим Покійного за віддання Йому останньої прислуги.

1564 1—1 РІДНЯ.

Присилайте передплату!

Весняні моделі

Плащі жіночі МОДЕЛІ . . . зол. 165·—
" " РИПС . . . " 125·—
" " КОВЕРКОТ . . . " 122·—
" " РАДЮ . . . " 95·—
" " РЕКЛЯМОВІ . . . " 65·—
" " ВОЛИЧКОВІ . . . " 85·—

також всілякі новости для Пань, як Суюні, Блюзки, Кассани, Жакети вовняні і шовкові, Намізельки, 1548 і т. ін. поручає 2—3

Магазин Маннера

2. вул. Сикстуська 2.

ПРОХАЮ студента Одеси Комаровського з Чернигівщини, з від Ніжна міститься на адресу: Горішній Шлеськ — Нова — Бютом, ул. Вольносці ч. 4, 3м Паславскі. Знайомих Його ласкаво прохаю йому це передати. 1557 2—2

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Василь Мудзяк. — Видає Видавнича Спілка „Діло". — З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Вибр. ч. 10.

Кождий фабрикує сам, свій улюблений лікер в помаранчевім, лімоновім, мятовім, мігдаловім і т. п. смаках з одної пачки природного овочевого екстракту

ЕКСПРЕСС-АҐРУМІНА

Жадайте скрізь! Генер. Репр. в Польщі: 1247 **ТИГАН, Львів Різницька 8.** 25-73

не вірю, так відмалочнів він і почвашав. Чи то тільки не сон? — гадаю собі. Сон мені розпаленої уяви про добрих батьків, що побудували й обзарували ту святиню. Сон про мамтле, господарів: Данила, Льва, Юрка, Смаригайла й ин.

Ба ні, не сон це, а дійсність!

Тут повно народу, як набуть ніколи від довгих віків. Повно їх і в церкві і на цвинтарі. А церква!... Якже вона змінилася?! До недавна обдерта, почорніла, занедбана, пустісінька і крайно занедбана, захована в куточку серед домів високих і ясеніх, якжеж вистроїлась?... Покрівля і бани поправлені і блиха намазана олійною зеленою фарбою, як усі церкви на Україні. Стіни кругом відновлені і чистенькі показують знадвора, що остано ще з камінної будови книжої, а що з цегли, походить з пізнішої відбудови і перебудови. Стіна передня, аж до гори камінна, оздоблена повнци фресками. Я пригадав собі, що це фрески нашого маляра з Києва, проф. Петра Івановича Холодного, який був товаришем міністра освіти за Української Народньої Республики, а тепер живе тут „на еміграції."

В середині церкви велика ясність. Заходжу туди й бачу задісць брудних, обкопчених, від непамятних часів занедбаних стін, чистеньке нутро, залите від повені електричного світла. Всюди порядок, лад, неначе воскресло життя, яке віддавна завмерло через лінивство, колтунство і некультурність.

Скільки було там священиків і ні один не мав зрозуміння на німу скаргу найцінніших памяток, які повинні бути історичними святощами в народі, тут на тій землі. Аж знайшовся рідкий У нас душпастир, який зрозуміє ту велику скаргу і за короткий час доказав чудес. Я не знаю того достойного панотця, кажуть, що це о. Лончина, який живе при церкві св. Миколая і є сотрудником парафії св. Параскеві о. Туркевича, куда та церква тепер приписана. Та хтоб не був то, треба признати, що добрі господарі правлять тепер на Жовківськім, вичищують стайню по о. Василевськім і за те належиться їм дяка від українського народу.

О. Паленський.

ПОЛІТИЧНІ НОВИНИ.

Міжнародна конференція нац. меншостей.

В Дреадені було пленарне засідання екзекутиви в ціли скликання міжнародньої конференції національних меншостей. Конференцію скличуть у падолисті ц. р. Місця нарад конференції ще не визначено.

Прем. Скшинський у Празі й у Відні.

12. IV. виїхав премієр Скшинський до Праги. З Праги поїде до Відня, де буде 15. IV.

Два дні побуту Скшинського у Відні присвячені будуть нарадам у справі арбітр. договору і політ.-торговельним.

„Вр. Альг. Цтг." пише, що арбітражний договір між Польщею і Австрією взорований буде на австр. чехсл. договорі.

Зірвання італ. румунських переговорів.

Софійський кореспондент „Дейли Телеграф" повідомляє, що італійсько-румунські переговори зірвано, бо Італія не хоче зобовязатися гарантувати бесарабську границю. Італія старається довести до заключення договору між Італією, Мадярщиною й Польщею. Італія годиться на привернення монархії на Мадярщині, але з виключенням Габсбурґів.

Мусоліні в Тріполісі.

Як лише коралель „Кавур" закинув якор у пристані Тріполіс, явився губернатор кольонії ген. Де Боно з вищими урядовцями. Мусоліні перейшов перед фронтом почесної компанії, потім у товаристві ген. Де Боно і ген. Граціані переїхав на коні перед військом, серед якого були лібійські й еритрейські відділи. До арабського населення на площі виголосив промову, яку зараз переклавано на арабську мову. М. и. сказав: „Наш володар і король, котрого любить весь народ, зволив післати мене до тої безперечно італійської країни. Знаю, що радо сповняєте закони мого короля, так є нині, буде завтра і все. Послушні його законам, будете все під їх опікою. Король і уряд бажають, щоби ця земля, на якій стільки слідів володіння Риму, жила все в щасті й успіху. Хай Бог мира й війни боронить вас. Хай жиє король". Товпи у відповідь кричали хай жиє король, хай жиє Мусоліні.

Опісля був М. на замку губернатора, де влада віддавала йому почести. Прийняв англ., фр., еспанського, бельгійського, голяндського й норвежського консуля, дел. армії й маринарки, урядовців, голову жид. громади, грецького архимандрита, журналістів і предс. товариств. Опісля поїхав до резиденції губернатора, передше прийняв дефіляду місц. фашистів і відділ арабо. їздців, котрі чвалом їхали попри нього в пестрих одягах. З балькону виголосив промову, в якій витав ґт. фашистів у Триполісі.

Біржа.

Америк. дол. 9·20 — 9·25 **канад. дол.** 9·05 — 9·10, **чеські кор.** 0·24·00 — 0·24.25, **дол.** 0·4,00 — 0·4·12, **франки фр.** 0·28·25 — 0·29·00, **фр. швайц** 1·60 — 1·70, **анґл. фунти** 42·50 — 43·00.

Золото. 20 кор. 34.00 —34·50, 20 франк. 31·50—32·00; 20 марк. 41·50—42·00; 10 руб. 44·50—45·00.

Срібло. Австр. кор. 0·68·00—0·70·00, 5 ар. кор. 3·60—3·70, фльорени 1·80—1·85, руба. 2·80 — 2·92, рубель дрібним сріблом 1·40 —1·45.

Збіжа.

Пшениця краєва з 1925 р. 36·00 — 38·00 жито галицьке з 1925 р. 24·50—25·50 ячмінь галицький бров. —.— до —.—, овес гал. 22.50—23·00.

НОВИНКИ.

— **Арештування.** Дня 10. квітня „відвідала" поліція вдруге студ. помешкання при вул. Ходоровського, перевела знова в деяких кімнатах ревізію й арештувала (з таким дорученням вже прийшла) двох студентів: Бичківського й Кухту.

— **Ucrainica.** В 100 ч. „Прагер Пресе" з дня 11-го ц. м. у відділі „Славіше Рундшау" находимо інформації про утворення нового українсько-болгарського комітету в Софії. В його склад увійшли: голова комітету проф. І. Шишманов, 1-ий заст. голови — письменник С. Чилигіров, 2-ий заст. голови проф. Паращук, до виділу: п-ні Шишманова (дочка Драгоманова) проф. Арнавтов, проф. Младенов, письменник Страшимиров, директор музичної академії Георгієв, представник міністерства освіти Бадабанов, п-ні Будевська і голова „Славянско Младежско Дружство" Стеречев. — Крім цього находимо у цьому відділі багату літературну хроніку про нові видавництва на Радянській Україні і в Галичині. — Білгородський щоденник „Реч" поносить у ч. з 9. ц. м. статтю п. з. „Шеадесет и пет година од смрти Тараса Шевченка". Автором статті є п. Іван Буда.

— **Сонатовий вечір проф. Осипа Москвичева,** скрипака і д-ра Генрика Гінсберґа, відомого в широких музикальних кругах і з концертової естради у Львові піяніста, відбудеться в суботу 17. квітня в 8. год. вечером у салі Муз. Т-ва ім. Лисенка. В програмі скрипкові сонати Mozart-a, Beethoven-a і Franck-a. Карти вступу в ціні від 1—4 зол. продаються в Книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка, Ринок 10. Для шкільної молоді вступ по 50 сот. в канцелярії Муз. Тов-а, вул. Шашкевича 5.

— **Академія поетів.** Інститут Академії мистецтв у Берліні утворив нову секцію поетичного мистецтва. Ця секція складатиме з трьох поетів, з двох істориків літератури і другого секретаря Академії. Завданням цієї секції є видавати осуди з обсягу її спеціяльности, на домагання міністерства, робити проєкти та розбуджувати поетичну творчість, проголошувати конкурси, роздавати нагороди і стипендії, організувати відчити і свята для вшанування заслуг поетів.

— **Катастрофи.** В околиці міста Бордо (Франція) пожежа знищила величезні простори лісу. — В околиці Ню-Йорку вилетів зі шин поїзд експрес; 5 убитих, з 50 ранених. — У місті Тулюзі (Франція) завалилась дзвіниця славного костела з XV. в., висока на 83 м. і знищила три доми, вбила і зранила багато осіб.

— **Пожари.** У Москві помер молодий російський письменник Димитрій Фурманов, на Гриву. З його книжок відомі збірки оповідань „Красний десант", „В восемнадцатом году" і „Мятеж". — У Відні німецький маляр Карль Гук, якого всі знають з образу „Пробудження" в „Мадерній Галерії". — о. Іван Костецький, б. проф. гімн. і перемиський крилошанин, голова інституту „Народний Дім" у Львові, помер 10. ц. м. у 82. р. життя.

— **По широкому світі.** Турецький парлямент прийняв закон, що всі закордонні товариства та підприємства у внутрішніх взаєминах з Турками мусять користуватися турецькою мовою. — Буац, наслідник румунського престола Карло одержить, порозумівшись зі своєю родиною, повну амнестію і мешкатиме в околиці Букарешту. — Є чутки, що наслідник англійського престола князь Уельський заручився, не, як сподівалися, з дівчиною королівського дому, а тільки зі звичайної англійської шляхти. — В Портуґалії, країні вічних революцій, була нова спроба скинути уряд: заговірники заатакували касарні; державні війська здушили під особистим проводом міністрів бунт. — Головна соціял-демократична організація не накликує цього року робітників до загального страйку в день 1. мая, а полишає справу припинення праці до вирішення поодиноким місцевим організаціям. — Міська рада міста Кордови рішила вибудувати памятник славному жидівському фільософові Маймонідесові, який родився там у 1135 році. — Японський уряд предложив парляментові проєкт закону щодо заборони танців европейського та американського походження. Мотивом проєкту є погляд, що ці танці мають на меті здеморалізувати японський нарід.

— **Заява.** На днях появилася друком летючка, звернена проти б. комісаря „Народнього Дому, п. Лісковацького, що про неї була згадка в „Ділі". Під змістом летючки видніють підписи кількох осіб, а між ними на першому місці уміщене моє повне імя і прізвище. Для вияснення справи заявляю, що я не підписував ніякого подібного письма — мій підпис видно кимсь сфабрикований без моєї волі, без моєї згоди, без мого відома, що більше — навіть без якогонебудь запиту, зверненого кимнебудь до мене з тій справі. Ясна річ, що я за зміст цеї летючки, ані за її появу не беру ніякої відповідальности тим паче, що факти, поміщені там, є мені, за винятком декотрих, що торкаються бурси, зовсім невідомі. Від закінчення війни я не беру участи в партійно-політичному житті, тож невідоме мені ніякі політичні закулісові справи якоїнебудь партії. Повоєнні події усунули багато зі старих горизонтів, створили нові течії — виміна старих підвалин для політичних ідеольоґій сталася в багатьох випадках конечністю. З тих фактів я витягнув консеквенції, усунувся від участи в партійно-політичному житті, віддався занятям мого фаху і підготовці для культурно-просвітної роботи. Виступ, заініційований кимсь у вище наведеній летючці, є для мене чужий і моя особа в ньому зовсім непричасна. У Львові, 12. квітня 1926. — *Д-р Іван Гриневецький.*

— **Заходом українських культурних товариста у Тернополі** відбудеться дня 18. квітня ц. р. о год. 8. вечером в салі Міщанського Братства концерт в честь Тараса Шевченка. 1567 1—1

„Nadzieja"

Кождий
може
збогатитись
купуючи один льос
I. кляси
13-тої Державної
Клясової Льотерії
в найщасливійшій і найбільшій колектурі в краю
„НАДІЇ"
ЛЬВІВ,
Сикстуська 6.

крім головної виграної
400.000 золотих
є виграні: по 250.000, 150.000, 100.000, 50.000, 45.000, 35.000, 25,000, 20.000, 15.000, 10.000, 5.000, 3.000 і т. д.

Що другий льос виграє!

Ціни льосів: Чверть льосу 10 зол., пів льосу 20, цілий льос 40 зол.

Тягнення вже 21 і 22 квітня 1926 року.

Поручаємо швидше замовляти, бо запас льосів нашої щасливої колектури є вже малий. — Листовні замовлення полагоджується негайно.

В цім місци витяти і переслати нам в листі.

КАРТА ЗАМОВЛЕНЬ:

До фірми „НАДІЯ", у Львові, вул. Сикстуська 6.

Отсим замовляю до I. кляси Державної Клясової Льотерії:
_____ цілих льосів по 40 зол._____, половинок по 20 зол._____, чверток по 10 зол. — Належитість _____ вложу по присланню льосів, бланкетом П. К. О., пересланим фірмою. — Імя і назвище: _____
Близша адреса: _____

До Адвокатів львівської округи!

Виділ С. У. А. запрошує на ширші сходини, які відбудуться в неділю 18. квітня ц. р. о год. 11. передпол. в льокалі товариства, вул. Руська 20. I. пов. („Дністер") з слідуючим денним порядком: 1) Економічне положення українських адвокатів у львівській окрузі і оборона станових інтересів, реф. д-р Евген Шуровський з Вашник, кореф. д-р Роман Домбчевський з Миколаєва. 2) Про „Правничу Часопись", референт д-р Надрага. — За Виділ С.У.А. д-р Лев Ганкевич, д-р Михайло Волошин, д-р Евген Шуровський. — Звертаємо увагу, що того самого дня, а тім самім льокалі о годині 10. рано буде реферат посла Самійла Підгірського „Про новий закон присяжних суддів на землях Західної України". 1569 1—1

До всіх правників!

Гурток основників „Правничої Часописі" повідомляє, що речинець зложення 3 мл. долярів пересуває на день 15. травня (мая) ц. р. Рівночасно повідомляє, що можна складати і в короткоречинцевих ратах. Коли до 15. травня ц. р. зголоситься достаточне число, то перше число часопису вийде 1. червня ц. р. Гроші посилати до С. У. А. 1569 Львів, вул. Руська 20. I. пов. 1—1

життя. В тому часі важко було думати про оборону і здобуття нових культурних і політичних прав. Ми не вели тоді боротьби ще й тому, що наше становище в тому часі в правно-державному розумінні було ще не вирішене. Великі держави Антанти застосували собі право суверенности над Сх. Галичиною до дальшого вирішення. Тому то ми не брали участи у виборах 22. року, піддавшись наказові тодішнього нашого законодавчого центру. Наші заступники до ниці не входять до варшавського сойму, а інтереси українського народу в межах Польщі заступають посли з Волині, Холмщини, Полісся і Підляшя. На самому вступі своєї парляментарної діяльности зложили вони правно-державну декларацію, котру ще кілька разів опісля повторили з соймової трибуни. Дня 14. березня 1923 Рада Амбасадорів у заміну за ухвалення польським соймом в 22. році автономії й українського університету признала, не зважаючи на спротив українського народу, Сх. Галичину Польщі, і тим замкнувся перший період боротьби українського народу за свою політичну волю.

(Продовження буде.)

Господарська кріза в С. Р. С. Р.

Червонець і політичні настрої.

У всій радянській пресі почувається схвилювання з приводу нежданого захитання червінця. Хоча валюта, як це стверджують чужинні знавці, не має причини в теперішній мент лякатись за власну долю, в суспільности почувається вже недовіря щодо неї. Радянський уряд веде політику повної дефляції і за останніх 5 місяців грошевий обіг і докриття в золоті є в рівновазі. Уряд бореться в теперішньою крізою при помочі підвишки на почтові пакети, обмеження вивозу на чужину і заборони гостинних виступів для чужинних артистів. Банки одержали доручення стримати вицачу девіз і золота в старій валюті. Наслідком цих розпорядків є поневолі утеча перед червінцем і сильне підвисшення вартости чужинних паперів і ефективного золота. Курс офіціяльний червінця є зовсім ріжний від його вартости на чорній біржі, яка витворює справжній настрій між суспільністю. Теперішня господарська кріза має свій поважний політичний бік у факті, що певне число фабрик припинило свою працю внаслідок недостачі сирівців і що в найближчім часі почнуться переговори щодо нових колективних норм заробітної плати для робітників. Уже тепер у пресі почалась підготовча кампанія, з метою переконати робітників, що заробітна плата не буде зростати в такій самій пропорції, в якій паде покупна сила червінця. У найближчих місяцях сподіються перемогти господарську крізу деякими політичними змінами настроїв.

Сільсько-господарські податки в СРСР.

Спротив України проти союзного проекту.

На засіданні Союзного Раднаркому дня 30. березня в Москві розглядали новий проєкт єдиного сільсько-господарського податку на 1926 рік.

Представники УСРР, що теж брали участь у тому засіданні, виступили проти того проєкту. Вони критикували союзний проєкт. Згідно з проєктом комісії, господарства, що мають, наприклад, 300 карб. прибутку і двох ідців, платять податок у сумі 82 карб. і 46 коп., а господарства з 6 ідцями платять податок в сумі 13 карб. і 20 коп. Виходить, що податок зменшується пропорціяльно до збільшування числа ідців. Проти такого постановлення справи виступили делегати України Каттель і Зотов. Вони стали на становищі, що т. зв. групи ідців зосереджують в своїх руках господарства ріжної сили. Тактика податкової праці доказала, що чим більша родина на господарстві, тим воно дохідніше і навпаки. Селянське господарство з двома ідцями і доходом на 300 карбованців ніяк не може рівнятися господарству з 10 ідцями та з 1000 карб. доходу. Останнє господарство належить до засібних і його треба обкладати вищим податком, як господарство з малою родиною.

В результаті Союзний Наркомат приняв запропонований комісією проєкт сільсько-господарського податку для цілого Союзу за винятком України. Щож до України, то принято всі поправки її делегатів в тому напрямі, щоби господарства з більшими родинами обкладати податками вище, ніж господарства з малими родинами при однаковому прибутку на кожного ідця. Союзний Раднарком визнав за можливе провести ці поправки в життя виключно на Україні. На слідуючий рік після практики на Україні Раднарком СРСР застановиться над тим, чи можна буде ті поправки приноровити до инших республик Радянського Союзу. При тому зазначив Союзний Раднарком, що на Україні мусить бути проведений в життя весь наложений на неї податок у повній мірі.

Модні нові для пань на постійні, плащі, мушеські сукна, шовки, шифони поручає по низьких цінах фірма

АНТІН УВЕРА

Львів, вул. Галицька 10.

Філії в Тернополі і Стрию.

Орґанізаційний рух.

Повітовий зїзд УНДО в Чорткові.

Чортків, 9. квітня 1926.

Дня 8. квітня п. р. відбувся в Чорткові в салі „Народнього Дому" повітовий зїзд Українського Національно-Демократичного Обєднання. Точно в 11 год. саля наповнилася около 150 делегатами, що заступали 38 громад (на 40 запрошених).

Іменем повітової партійної управи відкрив зїзд заслужений діяч-ювілят, д-р Антін Горбачевський. Вказавши на завдання зїзду, візвав присутніх до вибору президії. По виборі президії зїзду в особах: о. Фіголя з Шульгаївки як голови, п. Петра Ясінчука з Білобожниці як заступника голови і пп. Дражньовського й Соколовського з Вигнанки як секретарів, О. Фіголь, обійнявши провід нарад, представив теперішнє політичне положення українського народу під Польщею, пояснив денний порядок та уділив голосу делегатові центрального комітету УНДО п. Олексі Чекавському. Делегат у свойому рефераті вказав присутним на вагу, значіння і потребу політичної організації і пояснив програму УНДО.

По рефераті вивязалася горяча дискусія, в котрій між ин. забирали голос: о. Норобець, о. Фіголь, д-р В. Електорович, о. Дрогомирецький, сел. Василь Горячий, о. Гунчак, о. Братик, д-р Юрчинський і п. Соробей. Всі обговорювали або доповняли пояснення програми УНДО і всі промовляли за скріпленням істнуючої вже в повіті політичної організації в рядах і на платформі УНДО.

По поясненню присутнім організаційної схеми партії вибрало комісію-матку в особах д-ра Юрчинського, д-ра Електоровича й п. Андрія Соробея з метою уложити листу членів Повіт. Нар. Комітету. Підчас нарад комісії приступлено до дальшої точки порядку дня. Одержав голос серед гучних оплесків д-р А. Горбачевський і виголосив реферат про політичний стан повіту. В одногодинним, численними фактами ілюстрованім рефераті бесідник зобразив історію повіту від 1914 р. до останніх днів. Порівняв австрійські порядки з теперішніми, подав статистику громад і вказав на приріст польських колонизацій (прим. Бартошуфка). Обговорив інституцію і практики показних житів, їх вартість (багато з них фігурує в нарядч реєстрах) і господарку (Угрин, Білобожниці), а перейшовши з часу до діяльности поліції і боротьби адвокатів (вістці, як черкнути, як серед таких обставин розвивалося і розвивається наше просвітне, культурне й економічне життя в повіті. Вістках обговорив діяльність і заслуги „Просвіти" (на 38 читалень 22 мають власні домівки) „Рідної Школи", подав висліди шкільного плебісциту й заслуги місцевих громадських чинників при нарадженні шкільних або в 10 громадах повіту. З чисел представив шан. бесідник поступ політичного стану повіту і виявив, як тісно зв'язана політична організація повіту і її сили з силою і зростом просвітних і культурних організацій. Бесідник закінчив свій реферат закликом до праці й організації.

По рефераті дискусії приступлено до вибору Повітової Управи Партії. На внесення д-ра Юрчинського вибрано через аклямацію головою Пов. Нар. Комітету д-ра Ант. Горбачевського. В склад його увійшли: Олексій Дражньовський з Чортокова, о. Фіголь з Шульгаївки, Дмитро Шведь з Косова, о. Бабій, д-р Юрчинський, д-р Електорович і Гонт Горин з Чортокова, Гринько Мірус з Чортокова Старого, Петро Ясінчук з Білобожниці, Микола Яний з Колиндян — як члени і Петро Василишин з Шляйновець, Василь Горячий з Шляйновець і Василь Шемка з Угрина — заступники.

Після кінцевого слова делегата п. Черкаського преходник зїзду о. Фіголь зкликав хід нарад і вказав на завдання найблизшої Повітової Управи Партії в найблизчій будучині. Відспіванням „Ще не вмерла" покінчено зїзд по пятигодинних, оживлених нарадах.

Присутний.

На теми дня.

(Від власного кореспондента).

Відень, 8. квітня.

Відомий розпорядок чеського уряду про заборону перевозу польської худоби, виданий безпосередно перед самими літинськими великодними святами, викликав серед віденського населення чимала занепокоєння. Воно й зовсім зрозуміле, коли взяти під увагу, що польські безрогі й рогаті чотироногі становлять лише часть усієї мясної консумції двомільйонової наддунайської столиці. Тому то й сберігу цей чеський розпорядок Уряду на рахунок ворожого відношення до Відня і аж згодом виявилося, що його причина лежить не деинде, а в — бориславській нафті. На щастя, спільним зусиллям державних мужів усіх трьох заінтересованих цією справою республик ще поки час відхилено від населення Відня грізну небезпеку місячого Великодня, яка загрожувала йому з приводу польсько-чеських нафтових провахунків.

Самі свята перейшли тут під знаком доволі великих обмежень, спричинених важким економічним положенням. Вже передсвяточний дуже слабкий рух по крамницях вказував на те, що до традиційних передвоєнних свят іще далека дорога... Використовуючи на причуд гарну весняну погоду, тисячі Віденців мандрували за місто, де свіжим повітрям накладали частину „заощадженого" свяченого. Про цей живий рух свідчать статистичні зіставлення які виказують, що в часі свят виїхало або приїхало до Відня залізничим знак мілон осіб, а міські трамваї перевезли понад 3 мілони пасажирів. Шкода, ще віденські статистики не підраховують тих, що їздять автами й тих, що комунікуються, тільки запосередницьом власних ніг, а то їх виказ булиб тоді ще більше імпозантні...

Замітні були теж свята по збільшених обемах місцевих часописів. Правда, щодо їхнього змісту, то стояв він у відворотному відношенні до імпонуючої подекуди скількости друкованого паперу. Одиноку ще вартість представляли окремі частини, присвячені 150-літньому істнуванні віденського державного театру. При тій нагоді не від речі буде згадати, що й тут занепадає поволі інтерес до друкованого слова взагалі, як свідчить про це ліквідація двох великих видавничих спілок „Рікоди" і „Віля".

Політичні круги дістали малий великодний дарунок у виді новоутвореної партії „Mittelständische Volkspartei". Повстала вона зовсім непадійно, представляючи себе австрійському громадянству одночасно з гомоном великодних дзвонів, вибираючи цей момент не без розмислу для свойого першого виступу. Обличчя цієї партії ще не виразне. Відозва, яку підписав цілий ряд професорів (між ними і проф. Ганс Іберсберґер), вищих урядовців, промислових підприємців і купців, — видається багато конкретних і реальних кличів, але не згадує ні словечком про справу обєднання з Німеччиною. Це й стало причиною, що нову партію принято дуже холодно і ледви чи в політичному житті відіграє вона значіщу ролю. Досі всі спроби реалізації з політичними впливами соціядемократів і християнських суспільників на австрійському терені були невдалі. Нова партія, яка помимо мовчанкою жаттєву вимогу, а саме обєднання цілого німецького народу, на усіх рахувати не може.

Т. Яснчун.

Пам'ятаймо: Рідна школа — це народня фортеця, це певний захист в добі лихоліття!!

Відгуки дня.

Scherzando ma poco umoristico.

(Bach-Busoni: Fuga).

Я з мурашних спазмів дуже обурений. Це вже мені прислало наш музичний слідник і до цього я сам дійшов по своїй вазі.

Ще пізнати, що наш галицький хор утворив контрафе, то це я можу, але після тієї ненаїдо на фортепянний концерт — не вгадую. Коли приходиться мені такі вислухати, то я почуваю себе так, як мурашка решетент, а ой не вміє ортографії.

Та нічого дітя! Відбувся концерт піяніста Антона Рудинського і я з огляду на мистецтво в горі вступити мушу написати вичерпуючу рецензію.

Дійсна вигодинної гамми вийшов артист. Фантура а la Оттоліне відносила настрій вечора і давала знаючих мистецтвої гри. Артист сів до фортепяну і дістав грудобоєв. Потім почав грати: Bach — Busoni: Orgelfoeuge G-dur Prelude. З огляду на органові акорди твору, публика на довго не могла втішати своїх органів голосових. Після того йшло Intermezzo на фортепяні і інтермецо на сам. А саме багато людей пожалало собі, що бачить їх прогр. мож і тому хотіли до заверша купувати їх.

Останній твір Fuga (Scherzando ma poco umoristico) був напоказу трохи гумористичний, бо дверник розсилав гроші на вході, коли хотів на такі вказати решту.

Шумана: Симфонічні Етюди пройшли серех ідеальної тиші на салі, тільки як бальнові сварадки сторожких з якимсь безбілетним любителем музики.

Після того наступила пауза, серед якої ніхто не шастався — навіть комісар поліції і два три тайні агенти сиділи на кріслах.

Другу частину вечера почав піяніст творами Debussy-ого: „Дельфійські танцівці", твір дуже симпатичний, для якого більшій скількости молодих панночок крутитися на всі боки, треба признати: ритмічно і грацієзно.

Minestrels (Мандрівні трубадури) був відіграний підчас масового пересідання молодих хлопців у многозначіне сусідство з молодими танцюнцями.

Твір: Les sons et les parfums l'air du soir (Звуки і пахощі в сумерку вечірнім) — говорить сам за себе.

Після того ми точки при закомплікованій рилаючих дверей, а по них наступила точка: La fille aux cheveux de lin (Дівчина з волоссям мов лен).

Передмною сіла (присягну, що нарошно) дама мої любов. Заголовний титул їй, що правда вже не належиться, але волосся фактично мов лен. Весь час старається мені показати, як страшенно мене шкодує. Не знаю чи це випливало зі змісту музики чи зі змісту її душі.

Ту цікаву точку зміна твір: Ce qu'a vu le vent d' Ouest (Що бачив західний вітер). Не знаю, чи він був західний, але що бачив, то мені відомо. Бачив конісаря поліції, який виходив на папіроску і кілька людей, які вертали з папіросками. Вітер скористав з нагоди і зробив вітер на цілу салю.

На закінчення грав піяніст твори Шуберта: Allegro, Adagio, Presto і знову Allegro. З огляду на те, що одно Allegro було „con fuoco", ма non troppo" — з огнем, але не занадто, — дельфійські танцівці і мандрівні трубадури жартували і сміялися між собою досить неприлично, але не за гроші. Голосніше за те давеняли шкіряки і плащки буфетового як... шаблюка конісаря поліції.

Маю враження, що ніколи публика не захоплюється краще на концерті як тоді, коли те — що є зазначене в програмі — вона виконує рівночасно на салі.

Іванкіон Чіка.

Церква св. Миколая у Львові.

Хоч там тісно, стук, гук і клекіт від возів, самоходів, трамваїв, хоч там повно райвалу Жидів — я люблю Жовківське, ту частину Львова, де під горою бувшого княждвора стоять його найдавніші памятки. Люблю, бо ця старовина української столиці, свідки її слави й сумнотности.

Там за мурами св. Онуфрій, в садку св. Параскеви, далеко на сході св. Знесіння. А на самім переді книжий мізно аж до наших днів — св. Миколай, побіч базар „на Гнойских" по святому Федорі, на Старім ринку св. Іван. Той вже бокуе від своїх, бо знаює метрику, відчинився і став „сьвятим Яном". Не знаю, а давно ще як круль Казімерж бив на осмотрілі Львів, як залишився нашим боярам всі права Української Землі і тут поклав свій гарнізон.

Сьогодня стоять ті всі святині біжі, такі бідні, як і весь український нарід. Там в забутті та пониженні роздумують вони, що лишилося з їх слави і давного віка після тієї присяги. Їхня слава пропала, їх достатки пішли на чужі кишенки, кругом чуже панування і чужа кухня, що дуже важче переварити ніж пшеничку!...

Давнішу Ясь не знайшла я в ту пасіку дільницю. Аж йду я кожно тут по святого Миколу тим остовпів з два. Дивлюся, на Старенького й очам відчиня

Дивлюся, на Старенького й очам відчиня